

Predgovor

Osobno iskustvo i neposredni doživljaj zauzimaju visoko mjesto na ljestvici vrednota modernoga čovjeka. Današnja kultura s jakom crtom individualizacije usredotočena je na stjecanje što intenzivnijega i raznovrsnijeg vlastitoga iskustva. Nerijetko se u životu sve podređuje stanovitoj jurnjavi za stalnim promjenama te najpustolovnijim i nimalo bezazlenim doživljajima. Sukladno tome osobno iskustvo pojedinca igra važnu ulogu u njegovoj spoznaji, prosudbama i djelovanju.

Nema sumnje da je naše ljudsko iskustvo od temeljne važnosti za naš sveukupni život. Imati iskustva znači biti upućen u neku stvar, biti uvježban u ophođenju sa stvarima i osobama. Iz mnogih sjećanja na jednu te istu stvar izrasta konkretna spoznaja. Iskustvo je po definiciji skup spoznaja u odnosu sa stvarima i osobama zasnovanih na neposrednom doživljavanju.

Kršćanska vjera ima iskustvenu strukturu. U susretima i druženju prvih učenika s Isusom raspetim i uskrsnulim oni su doživjeli iskustvo spasenja, koje su potom protumačili i pismeno prenijeli. Taj se prvotni doživljaj vjere skriva u poruci Evanđelja. A poruka ga opet prenosi rađajući u slušatelju iskustvo milosti, oslobođenja, ljubavi, nade i potičući novu praksu života. Crkva je pak zajednica i prostor snagom istog Duha okupljenih, preporođenih i poslanih vjernika. Nedvojbeno je dakle važnost unutaršnjeg duhovnog doživljavanja vjerskih svarnosti za život vjernika.

No istodobno u današnje vrijeme opažamo opasan raskorak i nesklad između nauka vjere što ga ustima priznajemo i kako ga u srcu neposredno doživljavamo. Kršćanin vjerom pristaje uz Krista i prihvaća sadržaje poruke spasenja, koje sve teže uspijeva u dostatnoj mjeri svojim osobnim duhovnim iskustvom "verificirati". Karl Rahner je već davno ukazao na ovaj problem rekavši: "Vjernik sutrašnjice bit će 'mistik', tj. onaj koji će nešto 'iskusiti' ili ga neće biti" (*Schriften zur Theologie*, VII., [1971], 22). Razlog leži u tome što naše osobno iskustvo i odluka vjere danas sve manje nalaze

potporu u društvenoj i kulturalnoj okolini te se kršćanin ne može više kao nekada oslanjati na religiozna uvjerenja i praksu većine. U novom kontekstu sveprisutne sekularizacije i radikalnog pluralizma nije doduše nestala čovjekova otvorenost prema transcenciji. No potraga za doživljajima religioznoga karaktera kao i sam fenomen religioznoga iskustva postali su i suviše neodređeni i nejasni.

Nejasnoće glede pojma iskustva, napose religioznog, zatim pitanje njegova prenošenja, različiti vidovi i vrste iskustva vjere te kriteriji njegove autentičnosti bili su predmetom teološkoga znanstvenog skupa održanog na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu na temu "Iskustvo vjere danas" (22. listopada 1999.). U ovome zborniku donosimo četiri prva referata održana na samom simpoziju zatim radove trojice predavača koji nisu mogli osobno sudjelovati nego su nam poslali svoje tekstove na spomenutu temu.

Prvo predavanje M. Vidovića, *Kristovsko iskustvo u Novom zavjetu*, uvodi u problematiku i, slijedeći novozavjetne spise, ocrtava nam u pet cjelina, sadržaj i glavne značajke iskustva učenika s Kristom u prvoj Crkvi. M. Jurčević, *Iskustvo vjere u kršćanskih mistika*, na primjeru *rajnskih mistika* M. Eckharta i I. Taulera izlaže nam put rasta duhovnoga iskustva kao put otvaranja Bogu i sjedinjenja s njime. P. Hünermann, *Kršćansko-teološko shvaćanje religioznoga iskustva*, obrađuje ključna pitanja i specifičnosti kršćanskoga iskustva vjere te u tom svjetlu dolazi do kriterija vrednovanja mnoštva različitih zamjećivanja Božanstva u drugim religijama. B. Bulat, *Psihološki aspekti religioznog iskustva* analizira u svojem referatu psihološke aspekte religioznoga iskustva s obzirom na njihovu raznovrsnost, sadržaj i kompleksnost, osvrćući se posebno na karizmatski pokret i na mistično iskustvo kao i na pokušaje da ga se umjetno i nasilno postigne uzimanjem droga. C. A. Bernard, *Pojam duhovnoga iskustva*, raščlanjuje glavne značajke duhovnoga iskustva s posebnim naglaskom na molitvu i mistični život gdje se neposredno doživljava Božja blizina, ističući činjenicu kako unutarjni doživljaj vjere ima odlučujuću ulogu u duhovnom životu. M. Szentmártoni, *Putovi i stranputice religioznog iskustva*, ocrtava narav kršćanskog iskustva i njegove najpoznatije oblike s posebnim

osvrtnom na uzroke i čimbenike koji ovo iskustvo otežavaju. A. Šarić, *Teologija i iskustvo vjere*, ukazuje na nužnu unutarnju povezanost, međusobno prožimanje i jedinstvo teološke znanosti i kršćanskog života koje se osobito treba očitovati u životu samoga teologa.

Ovaj zbornik pruža nam sedam kvalitetnih teoloških radova koji s različitih strana biblijski, dogmatski, psihološki i mistagoški osvjetljaju, izlažu, ocrtavaju i kritički vrednuju tematiku iskustva kršćanske vjere u kontekstu aktualnoga društvenog i crkvenog trenutka. Mislim da su ovi tematski objedinjeni tekstovi pravi doprinos ne samo teološkoj misli, nego i nadasve informativni i korisni svakome tko želi rasti u vjeri.

Nediljko A. Ančić